

УДК 336.531.2:657.372.3:631.11

Герасименко І.О.,
к.е.н., доцент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування
Зубченко В.В.,
к.е.н., асистент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування
Білоцерківський національний аграрний університет

РОЛЬ І МІСЦЕ АМОРТИЗАЦІЇ У ФОРМУВАННІ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Постановка проблеми. Обов'язковою умовою функціонування будь-якого господарюючого суб'єкта нині є формування та відтворення інвестиційних потоків, які забезпечують зростання економіки сільськогосподарських підприємств. Нині через відсутність чіткої нормативної бази не приділяється значна увага оцінці амортизаційних відрахувань – як основі відтворення виробничого потенціалу суб'єктів господарювання в сфері агробізнесу. При цьому необхідно зазначити, що з макроекономічної точки зору амортизація є механізмом повернення здійснених витрат в процесі виробництва шляхом фінансування відновлення засобів праці. У мікроекономічному контексті амортизаційні відрахування представляють собою фінансовий результат перенесення вартості основних засобів і нематеріальних активів підприємств і організацій на собівартість продукції, в результаті чого формується джерело власних фінансових ресурсів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню проблем оцінки ролі і місця амортизації, як джерела інвестиційних ресурсів значну увагу приділяли такі провідні вітчизняні науковці, як Н.Д. Баб'як, О.С. Бородкін, Ф.Ф. Бутинець, А.М. Герасимович, С.Ф. Голов, Г.Г. Кірейцев, М.В. Кужельний, Ю.Я. Литвин, В.Г. Лінник, Г. Нашкерська, Ю.І. Осадчий, П.Т. Саблук, В.Я. Савченко, В.В. Сопко, М.Г. Чумаченко та інші. Проте, в більшості їх праць не приділялося значної уваги особливостям формування та використання амортизаційних відрахувань у сільськогосподарських підприємствах.

Постановка завдання. Метою статті є вивчення особливостей амортизаційних відрахувань у формуванні інвестиційних ресурсів та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення інвестиційного забезпечення розвитку сільськогосподарських підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Економічний зміст та мета амортизації полягає у тому, щоб забезпечувати відтворення й відновлення основних засобів, модернізації та реконструкції виробництва, і вона не може бути використана на інші цілі, окрім капітальних вкладень. Незважаючи на нечіткість нормативно-забезпечення щодо використання коштів амортизаційного фонду протягом 2010–2014 рр., величина інвестицій за рахунок цього джерела фінансових ресурсів зросла на 49%, або на 235,7 тис. грн.

У провідних країнах світу амортизаційне законодавство окрім традиційного рівномірного списання амортизаційних відрахувань передбачає використання пільгового порядку амортизації обладнання (прискорених норм амортизації). Метою такого підходу є стимулювання інтенсивного оновлення засобів виробництва та подолання морального зносу технічних засобів. Прискорені норми амортизації застосовують у США, Великобританії, Німеччині, Японії, Франції, Італії та інших країнах. У Німеччині дозволяється списання 40% витрат на придбання нового обладнання в перший рік експлуатації.

Оскільки у вітчизняній практиці господарювання амортизаційні відрахування нині є одним із власних джерел фінансування відтворення основних засобів, а за умови зниження дохідності виробничої діяльності і зменшення можливостей фінансування за рахунок кредитування – як основне джерело інвестицій, тому дослідження питань амортизаційних відрахувань та амортизаційної політики, а також їх нормативне регулювання є запорукою зростання інвестиційної активності суб'єктів господарювання [1].

Відповідно до П(с)БО 7 «Основні засоби», амортизація – це систематичний розподіл вартості, яка амортизується, необоротних активів протягом строку їх корисного використання (експлуатації) [2].

Як бачимо, у даному визначенні не враховано явище зменшення корисності основних засобів, хоча в п. 31 П(С)БО 7 «Основні засоби» передбачено, що «втрати від зменшення корисності об'єктів основних засобів включаються до складу витрат звітного періоду із збільшенням у балансі суми зносу основних засобів...». На думку науковців, знос основних засобів слід визначати як суму зменшення вартості об'єкта основних засобів з початку їх корисного використання, яка дорівнює сумі

амортизаційних відрахувань з початку експлуатації, зменшення корисної вартості, сум переоцінок зносу, зменшених на суму відновлень корисної вартості [3].

Розрізняють фізичний і моральний знос основних засобів. Фізичний знос (фізичне (матеріальне) спрацювання) – це поступова втрата об'єктом основних засобів споживчої вартості, тобто своїх первісних техніко-експлуатаційних якостей при використанні, що призводить до зменшення їх реальної вартості (економічного спрацювання) і внаслідок цього він не може експлуатуватися в подальшому у виробництві без ремонту. Тобто, мається на увазі суто матеріальний знос окремих елементів основних засобів.

На думку А. П. Шаповала, існує і третій вид зносу під дією сил природи, який пов'язаний із впливом зовнішніх факторів, що призводять до зменшення первісної вартості основних засобів [4].

На нашу думку, цей вид зносу можна віднести до категорії фізичного, розширивши трактування останнього. Тобто, під фізичним зносом слід розуміти поступову втрату об'єктом основних засобів споживчої вартості в результаті особливостей їх використання у виробничому процесі з урахуванням впливу чинників зовнішнього середовища, внаслідок чого зменшується їх первісна вартість і виникає невідкладна потреба у проведенні ремонтних робіт. Отже, знос та амортизація взаємопов'язані й обумовлені поняття бухгалтерського обліку.

Якщо знос вказує на ступінь зміни вартості об'єкта основних засобів від початку їх використання у процесі виробництва, втрачання частини вартості з плином часу та виробничих факторів, то амортизація характеризує, яка частина зносу переноситься на виготовлену продукцію, а яка вартість враховується у витрати діяльності звітного періоду, тобто частку спрацювання, зносу основного засобу за конкретний період. Так, поняття зносу є значно ширшим, ніж амортизація, оскільки враховує вартість об'єкта основного засобу, перенесену на продукцію протягом усього строку використання, а амортизація – лише за певний звітний проміжок часу та відноситься до складу витрат виробництва й діяльності. Водночас, знос є передумовою амортизації.

Виходячи із вищезазначеного, можна стверджувати, що однією із функцій амортизації є збереження основного капіталу на постійному рівні. Тобто амортизаційні кошти, які надходять на підприємство, мають цільове призначення і використовуються для забезпечення відтворення основних засобів. Так, М. Чумаченко вважає, що амортизаційні відрахування мають двояку функцію: вони є розрахунковими витратами в собівартості продукції, а їх сума у виручці від реалізації продукції – джерелом фінансування інвестицій підприємства [5]. На думку інших науковців, амортизація – це процес, за допомогою якого вартість майна, будівель та обладнання розподіляється протягом строку їх експлуатації, а метою амортизації є відшкодування в результаті діяльності за допомогою цього розподілу первісної вартості активів.

Отже, завдяки амортизаційному фонду забезпечується повернення вартості основного капіталу по мірі його зношення, частина грошей, що є в обігу, на більш або менш тривалий час знову формує накопичений капітал, який при придбанні основного капіталу перетворюється на засіб обігу. Саме тому представники класичної економіки наголошували на необхідності створення «резервного грошового фонду» з виручки за проданим товар для відтворення зношених основних засобів [6].

Таким чином, амортизація – це процес, який відображається прийомами бухгалтерського обліку і є процесом перетворення вартості необоротних активів у оборотні шляхом перенесення її живою працею на створення готової продукції, товарів або послуг. Вартість проданих товарів набуває грошової форми. Трансформована в оборотну частина вартості необоротних активів також набуває грошової форми. Важливим є те, що лише з набуттям товарами грошової форми і лише за умови завершення розрахунків трансформована із необоротних активів в оборотні частина вартості основних засобів як амортизаційний фонд перетворюється в реальне джерело інвестицій, у реальний фінансовий ресурс цільового призначення. Це означає, що лише тоді, коли процес продажу товарів відбувся, амортизація як економічна категорія завершує свій життєвий цикл, а нараховані суми амортизації становитимуть фінансове забезпечення нових реальних інвестицій в основні засоби.

Слід зазначити, що особливість амортизації виявляється в тому, що вона використовує свої функції тільки за умови беззбиткової діяльності підприємства, тобто необхідне реальне надходження коштів підприємству в розмірі, не менше визначеної собівартості продукції, частина з яких буде джерелом створення амортизаційного фонду, що використовуватиметься на просте відтворення основних засобів.

З метою забезпечення цілеспрямованого використання амортизаційних відрахувань розглядаються пропозиції щодо створення амортизаційного фонду шляхом резервування витрат для відновлення об'єктів основних засобів після закінчення строків використання основних засобів. Зокрема, низка науковців схиляються до думки, що амортизаційні кошти, які надходять на підприємство, мають цільове призначення і повинні використовуватися для забезпечення відтворення основних засобів [7].

При цьому наголошується на необхідності запровадження обов'язкового перерахування підприємствами грошових коштів у розмірі нарахованої амортизації на спеціальний єдиний рахунок, резервуючи таким чином ресурси для оновлення основних засобів. Зауважимо, що практика

формування амортизаційного фонду існувала за радянських часів. Тоді суму амортизації в повному обсязі відносили на збільшення амортизаційного фонду одночасно з її нарахуванням. Головний недолік такого порядку полягав у тому, що амортизаційний фонд утворювався, а активи, які його забезпечували, не надходили підприємству через реалізацію продукції, якщо ціна була нижче собівартості. При цьому спочатку кошти перераховували централізовано в банк, згодом від цього відмовились і залишали їх у розпорядженні підприємства, але за використанням коштів не здійснювався контроль, і вони використовувались на поточні потреби підприємства. За вимогами МСБО амортизація не є джерелом фінансування нового активу.

Розглядаючи особливості МСБО 16 «Основні засоби», слід звернути увагу на чітко виражену належність стандарту до ресурсної концепції амортизації, яка заснована на загальноєкономічних принципах бухгалтерського обліку, але не враховує відновлювальну функцію амортизації та фінансові аспекти її нарахування. Відповідно до п. 48 МСБО 16, амортизаційні відрахування за кожний період слід визнавати у прибутку чи збитку, якщо вони не включені до балансової вартості іншого активу. Зазначене дозволяє державі компенсувати підприємству амортизаційні суми шляхом зменшення бази оподаткування на суму відрахувань. Резервування реальних коштів для зазначеної мети на окремих рахунках (як це було за радянських часів) у ринкових умовах економічно не виправдано, оскільки відволікає кошти з господарського обороту. Амортизація може розглядатися в ринковій економіці джерелом фінансування капітальних вкладень, виходячи з її фінансової складової – реальних коштів у виручці від продажу товарів (продукції, робіт, послуг), які й повинні акумулюватися для цільового використання.

Встановлено, що невирішеним питанням у нинішніх умовах залишається питання нарахування амортизації на довгострокові біологічні активи. Так, з прийняттям нового Податкового кодексу України внесені зміни до П(С)БО 30 «Біологічні активи». Зокрема, пунктом 11 П(С)БО 30 передбачено, що довгострокові біологічні активи, справедливу вартість яких на дату балансу достовірно визначити неможливо або якщо підприємство є платником податку на прибуток, можуть визнаватися та відображатися за первісною вартістю з урахуванням суми їх зносу і втрат від зменшення корисності.

Отже, за П(С)БО 30 «Біологічні активи», а також Методичними рекомендаціями з обліку біологічних активів об'єктом нарахування амортизації є довгострокові біологічні активи, які оцінюються за первісною вартістю. По біологічних активах, які оцінюються за справедливою вартістю, амортизація не нараховується. Методи нарахування амортизації передбачено П(С)БО 7 «Основні засоби». На нашу думку, найбільш прийнятними для даної групи необоротних активів (група 16) могли б бути два методи: прямолінійний і виробничий. Прямолінійний метод найбільш простий і рівномірно протягом терміну використання об'єкта враховує розмір амортизаційних відрахувань, а виробничий – враховує продуктивність багаторічних насаджень і дорослих тварин, що входять до довгострокових біологічних активів. Застосовувати прямолінійний чи виробничий метод – вибір за підприємством. Якщо можна наперед визначити продуктивність багаторічних насаджень і дорослих тварин, що входять в групу довгострокових біологічних активів, протягом строку їх корисного використання, то доцільно використовувати виробничий метод. Інакше для забезпечення об'єктивності інформації краще використати прямолінійний метод. У будь-якому випадку рішення про прийняття методу нарахування амортизації має бути відображеним в наказі про облікову політику підприємства.

Окремі автори пропонують відмовитися від нарахування амортизації по довгострокових біологічних активах тваринництва. Так, В.Б. Моссаковський зазначає, що нарахування амортизації на тварин основного стада при їх оцінці за первісною вартістю призводить до систематичного зниження залишкової вартості тварин, тоді як вартість тварин, оцінених за справедливою вартістю, систематично зростатиме внаслідок збільшення їх маси та підвищення цін на тварин через інфляцію та з інших причин [8]. Ця думка заслуговує на увагу, потребує додаткових досліджень і може бути використана при внесенні змін до нормативних документів з організації бухгалтерського обліку.

Застосування на практиці вищезазначених пропозицій забезпечить об'єктивне формування фактичних витрат на виробництво продукції та формування амортизаційних відрахувань за обраним оптимальним методом.

Зазначимо, що із амортизацією певною мірою пов'язується прибуткове оподаткування. Як правило, із підвищенням норм амортизаційних відрахувань збільшуються і податкові ставки на прибуток. Оскільки більшість сільськогосподарських підприємств не сплачують податок на прибуток, було б доцільно на технічні засоби виробництва для сільського господарства встановити підвищені норми амортизаційних відрахувань. Практично це можна здійснити на основі системи коефіцієнтів.

Для тих сільськогосподарських підприємств, які сплачують податок, необхідно звільнити від оподаткування ту частину прибутку, яка використовується для придбання технічних засобів. У разі дострокової реалізації основних засобів раніше амортизаційного терміну не сплачена частина податку повинна повертатися до бюджету.

Таким чином, стандарти бухгалтерського обліку дають змогу реалізувати багатоваріантні підходи до розрахунку розміру амортизаційних відрахувань з метою ефективного управління витратами і,

відповідно, фінансовими результатами. Наявність амортизаційного фонду не означає дійсної наявності грошових коштів, які можуть бути інвестовані в нові об'єкти основних засобів.

Слід зазначити, що у практичній діяльності сільськогосподарських підприємств формування власних джерел фінансування інвестицій за рахунок амортизаційних відрахувань відбувається недостатньо виражено. Так, в умовах інфляції та постійного зростання цін на обладнання й інші об'єкти основних засобів накопичення амортизаційних відрахувань стає не вигідним і не забезпечує простого відтворення, і часто підприємства спрямовують їх у інші напрями використання, не забезпечуючи оновлення основного капіталу. Вихід із ситуації, що склалася, вбачаємо у формуванні фонду грошових коштів, основу якого становлять амортизаційні відрахування підприємств.

Виходячи з викладеного вище, можна дійти висновку, що сільськогосподарським підприємствам доцільно створювати фонд фінансування капіталовкладень, який є фондом коштів, призначених для відшкодування й оновлення основних засобів. Він повинен складатися передусім з амортизаційних відрахувань. В умовах прояву деструктивних явищ в економіці країни пропонується проводити перерахунок амортизаційних відрахувань, виходячи з темпів інфляції, використовуючи офіційно затверджений показник інфляції. Іншим важливим моментом слід визнати можливість зберігання амортизаційних відрахувань на депозитних банківських рахунках, маючи додаткове джерело доходів, таких як банківський відсоток по депозитних вкладах. Таким чином, фонд фінансування капіталовкладень підприємства повинен формуватися окремим фондом грошових коштів і складатися безпосередньо з амортизаційних відрахувань, і суми, що виникла в результаті індексації амортизаційних відрахувань з урахуванням інфляції, та банківського відсотка, нарахованого на амортизаційні відрахування. Суму індексації амортизаційних відрахувань доцільно відшкодувати з прибутку до оподаткування, за умови її звільнення від оподаткування податком на прибуток, якщо для сільськогосподарських підприємств будуть передбачені загальні умови оподаткування.

Отже, з метою запровадження даного підходу нами пропонується комплекс інвестиційно-стимулюючих і податкових нововведень, які передбачають: звільнення від податку на прибуток частини оподаткованого прибутку, що бере участь у формуванні фонду фінансування капіталовкладень, у вигляді індексації накопичених амортизаційних відрахувань з урахуванням рівня інфляції; зберігання коштів амортизаційного фонду на депозитному рахунку в банку; для простоти розрахунків та можливості періодичного вилучення коштів з депозиту рекомендується укладати депозитний договір терміном на рік; кошти фонду повинні направлятися виключно на фінансування основного капіталу, на кошти, використані не за цільовим призначенням, мають бути накладені фінансові санкції; при формуванні та цільовому використанні цього фонду можливе надання податкових преференцій в частині оподаткування відсоткового доходу від зберігання коштів на депозитному рахунку, а саме звільнення цих доходів від оподаткування.

Необхідно більш детально розглянути питання щодо індексації вартості амортизаційних відрахувань за рахунок прибутку. Адже, в умовах загальної системи оподаткування можуть виникнути певні складнощі при визначенні бази оподаткування податку на прибуток. При використанні запропонованого методу необхідно звільнити частину прибутку, яка спрямовується на індексацію, при документальному підтвердженні фінансування основного капіталу з коштів фонду.

Очевидно, що індексування амортизації за рахунок прибутку до оподаткування мають можливість здійснювати сільськогосподарські підприємства з досить стабільним фінансовим станом і позитивним результатом фінансово-господарської діяльності.

Висновки з проведеного дослідження. Вважаємо, що вищенаведений механізм формування фонду фінансування капіталовкладень надає можливість сформувати достатній обсяг власних інвестиційних ресурсів, які складаються з амортизаційних відрахувань, банківських відсотків, за рахунок тієї величини амортизаційних відрахувань, що знаходиться на депозитному рахунку, і частини прибутку до оподаткування, яка дорівнює сумі проіндексованих амортизаційних відрахувань. Запропонована методика формування фонду дозволить підприємствам зберігати амортизаційні ресурси, що спрямовуються на відтворення основного капіталу в їх проіндексованому вартісному вираженні, тобто з урахуванням інфляції, що сприятиме веденню розширеного відтворення виробництва шляхом модернізації технічної бази. Очевидно, що такий підхід до формування фонду нагромадження амортизаційних відрахувань можливий лише за умови беззбиткової роботи сільськогосподарського підприємств. У разі збиткового функціонування підприємства амортизаційні відрахування спрямовуються на покриття збитків і не мають цільового призначення. Це означає, що амортизація для відновлення основних засобів відсутня, що дає підстави зробити висновок про кризовий стан.

Бібліографічний список

1. Проданчук М. Концепція амортизаційної політики та її вплив на формування основних засобів / М. Проданчук // Економіка АПК. – 2007. – № 3. – С. 29–34.
2. Бондар О. В. Проблеми формування амортизаційної політики в ринкових умовах господарювання / О. В. Бондар // Актуальні проблеми економіки. – 2005. – № 1. – С. 38-42.

3. Житний П. Концепція формування амортизаційної політики в умовах ринкової економіки / П. Житний // Бухгалтерський облік і аудит. – 2004. – № 3. – С. 13–17.
4. Шаповал А.П. Удосконалення визначення зносу основних засобів в обліку / А.П. Шаповал // Міжнародні тенденції розвитку бухгалтерського обліку і аудиту та перспективи для України : тези доповідей на міжнародній науково-практичній конференції 19 травня 2006 р. – К. : КНЕУ, 2006. – С. 70–72.
5. Пшик Б.І. Шляхи вдосконалення амортизаційної політики та посилення її ролі у розвитку фінансово-кредитних відносин в Україні / Б.І. Пшик // Регіональна економіка. – 2010. – № 1. – С. 115–122.
6. Городянська Л. В. Амортизація: функції, фінансовий механізм управління, концептуальні підходи до розробки загальної методики обліку амортизації / Л. В. Городянська // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – № 2 (32). – С. 57–68.
7. Огійчук М. Амортизаційні відрахування як джерело фінансового забезпечення відтворення основних засобів у сільському господарстві / М. Огійчук, К. Утенкова // Економіка АПК. – 2007. – № 7. – С. 90–95.
8. Моссаковський В. Облік біологічних активів / В. Моссаковський // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – № 4. – С. 38–48.

References

1. Prodanchuk, M. (2007), "The concept of amortization policy and its impact on the formation of fixed assets", *Ekonomika APK*, no. 3, pp. 29–34.
2. Bondar, O. (2005), "Problems of formation of depreciation policy in market conditions of economy", *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 1, pp. 38–42.
3. Zhytnyi, P. (2004), "The concept of formation of the amortization policy under market economy conditions", *Bukhhalterskyi oblik i audyt*, no. 3, pp. 13–17.
4. Shapoval, A. (2006), "Perfection the definition of fixed assets depreciation in accounting" *Mizhnarodni tendentsii rozvytku bukhalterskoho obliku i audytu ta perspektyvy dlia Ukrainy : tezy dopovidei na mizhnarodnii naukovo-praktychnii konferentsii 19 travnia 2006 r* [International development trends of accounting and auditing and prospects for Ukraine: report theses at the international scientific and practical conference 19 May 2006], KNEU, Kiev, pp. 70–72.
5. Pshyk, B. (2010), "Ways to improve depreciation policy and strengthening its role in the development of financial and credit relations in Ukraine", *Rehionalna ekonomika*, no. 1, pp. 115–122.
6. Horodianska, L. (2004), "The depreciation: functions, financial management mechanism, conceptual approaches to the development of general methods of accounting depreciation", *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 2 (32), pp. 57–68.
7. Ohiichuk, M. (2007), "The depreciation as a source of financial security reproduction of fixed assets in agriculture", *Ekonomika APK*, no. 7, pp. 90–95.
8. Mossakovskiy, V. (2009), "Accounting for biological assets", *Bukhhalterskyi oblik i audyt*, no. 4, pp. 38–48.

Герасименко І.О., Зубченко В.В. РОЛЬ І МІСЦЕ АМОРТИЗАЦІЇ У ФОРМУВАННІ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Мета. Вивчення особливостей амортизаційних відрахувань у формуванні інвестиційних ресурсів та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення інвестиційного забезпечення розвитку сільськогосподарських підприємств.

Методика дослідження. Основні результати дослідження висвітлені за допомогою діалектичного методу щодо пізнання економічних явищ і теоретичних засад, системного підходу та методу експертних оцінок.

Результати. Встановлено, що у вітчизняній практиці господарювання амортизаційні відрахування нині є одним із власних джерел фінансування відтворення основних засобів, а за умови зниження доходності виробничої діяльності і зменшення можливостей фінансування за рахунок кредитування – як основне джерело інвестицій. Виявлено, що у практичній діяльності сільськогосподарських підприємств формування власних джерел фінансування інвестицій за рахунок амортизаційних відрахувань відбувається недостатньо виражено.

Обґрунтовано доцільність створення в сільськогосподарських підприємствах фонду фінансування капіталовкладень, який повинен складатися з амортизаційних відрахувань, що призначені для відшкодування і оновлення основних засобів.

Визначений механізм формування зазначеного фонду надасть можливість сформувати достатній обсяг власних інвестиційних ресурсів, які складатимуться з амортизаційних відрахувань, банківських відсотків, за рахунок тієї величини амортизаційних відрахувань, що знаходиться на депозитному рахунку, і частини прибутку до оподаткування, яка дорівнює сумі проіндексованих амортизаційних відрахувань.

Наукова новизна. Внесені пропозиції щодо створення амортизаційного фонду шляхом резервування витрат для відновлення об'єктів основних засобів після закінчення строків використання основних засобів.

Практична значущість. Запропонована методика формування амортизаційного фонду дозволить підприємствам зберігати амортизаційні ресурси, які спрямовуються на відтворення основного капіталу в їх проіндексованому вартісному вираженні, що сприятиме здійсненню розширеного відтворення виробництва шляхом модернізації технічної бази.

Ключові слова: амортизаційні відрахування, інвестиційні ресурси, амортизаційний фонд, капіталовкладення.

Gerasimenko I.O., Zubchenko V.V. THE ROLE AND PLACE OF DEPRECIATION IN THE FORMATION OF INVESTMENT RESOURCES OF AGRICULTURAL ENTERPRISES

Purpose. The study of the characteristics of depreciation in the formation of investment resources and development of practical recommendations on improvement of the investment development of agricultural enterprises.

Methodology of research. The main results of the study lighted by means of the dialectical method for understanding economic phenomena and theoretical principles, a systematic approach and expert judgment.

Findings. It is grounded that in domestic practice of management depreciation today is one of own sources of financing of reproduction of fixed assets, and the profitability of productive activities and reducing the possibilities of financing through lending as their main source of investment, therefore, study the issues of depreciation and the depreciation policy is the key to growth of investment activity of economic entities. It is underlined that in practical activities of agricultural enterprises, the formation of own sources of financing of the investment through depreciation charges is insufficiently expressed.

It is formulated for agricultural enterprises it is expedient to create a Fund to Finance investment, which should consist of depreciation intended for the recovery and renewal of fixed assets.

The mechanism of formation of the Fund will form a sufficient volume of own investment resources, which will take place the necessary volume of own investing resources, of the Fund provides the ability to generate a sufficient volume of own investment resources, due to the value depreciation that is on Deposit account, and the segment profit before tax, which is equal to the sum of the indexed depreciation.

Originality. The proposals for creation of sinking Fund by reserving site restoration costs of fixed assets after the expiration of the period of use of assets.

Practical value. The proposed method of formation of the amortization Fund will allow companies to keep sinking resources into reproduction of fixed capital in their terms of value, which will contribute to the maintenance of expanded reproduction of production through technological upgrading.

Key words: depreciation, investment funds, sinking Fund, investments.

Герасименко И.А., Зубченко В.В. РОЛЬ И МЕСТО АМОРТИЗАЦИИ В ФОРМИРОВАНИИ ИНВЕСТИЦИОННЫХ РЕСУРСОВ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

Цель. Изучение особенностей амортизационных отчислений в формировании инвестиционных ресурсов и разработка практических рекомендаций по совершенствованию инвестиционного обеспечения развития сельскохозяйственных предприятий.

Методика исследования. Основные результаты исследования освещены с помощью диалектического метода относительно познания экономических явлений и теоретических основ, системного подхода и метода экспертных оценок.

Результаты. Установлено, что в отечественной практике хозяйствования амортизационные отчисления в настоящее время являются одним из собственных источников финансирования воспроизводства основных средств, а при снижении доходности производственной деятельности и уменьшения возможностей финансирования за счет кредитования – как основной источник инвестиций. Выявлено, что в практической деятельности сельскохозяйственных предприятий формирование собственных источников финансирования инвестиций за счет амортизационных отчислений происходит недостаточно выражено.

Обоснована целесообразность создания в сельскохозяйственных предприятиях фонда финансирования капиталовложений, который должен состоять из амортизационных отчислений, предназначенных для возмещения и обновления основных средств.

Установленный механизм формирования указанного фонда позволит сформировать достаточный объем собственных инвестиционных ресурсов, которые будут состоять из амортизационных отчислений, банковских процентов, за счет той величины амортизационных отчислений, находится на депозитном счете, и части прибыли до налогообложения, равной сумме проиндексированных амортизационных отчислений.

Научная новизна. Внесены предложения по созданию амортизационного фонда путем бронирования расходов для восстановления объектов основных средств после окончания срока использования основных средств.

Практическая значимость. Предложенная методика формирования амортизационного фонда позволит предприятиям сохранять амортизационные ресурсы, которые направляются на воспроизводство основного капитала в их проиндексированном стоимостном выражении, что будет способствовать осуществлению расширенного воспроизводства производства путем модернизации технической базы.

Ключевые слова: амортизационные отчисления, инвестиционные ресурсы, амортизационный фонд, капиталовложения.